

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ז אלול תשפ"א | דף היומי בבלי: סוכה מט | דף הכולל: יומא פ.
דף היומי בהלכה: מסימן תרל"ז סעיף ב' עד אמצע סעיף ג' בהגה " וכן לא יקצצו".
מוסר: זכור למרים - פרק ט"ו מ"ועתה נבאר בקצרה" עד "ולפי זה אתי שפיר".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יט 'ונחזור לענין השבת' עד הענף הג' הוא הקנאה

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

ההפתעה שהסתתרה בארגזים הישנים בביתנו של הסבא | העזרה ראשונה שהגיש הגר"י גלינסקי
זצ"ל ליהודי מימוזכרת בתיה | האיש שהגן בצדקותו על כל שכונת זיכרון משה | 2219

הסיפור היומי

אני תוהה לעצמי מה יש בארגזים, ואם הם לא
כבדים מדי בשבילי, אבל הבנים שלי מרימים אותם
בקלות, ואנו נפרדים מסבא וחוזרים הביתה. בבית
אני פותח את הקרטון, והתרגשות אוהזת בי...

"נשארתי עם עודף, ועם הבנה שהקב"ה לא צריך שאהיה סופר סת"ם"

באוטובוס, אני אומר לו. "אבל יש כאן מזגן אבא! ואבא תראה את הסוכה הזו, היא כשרה בכלל?"
אני מסתכל לצד שהוא מצביע, אבל הטלפון מצלצל, על הקו הקבלן שסיים לפני חודש לשפץ את הדירה. מלכתחילה אמרתי לו שאני אשלם לו חלק אחרי סוכות והוא הסכים, עכשיו הוא רוצה להזכיר שסוכות כמעט נגמר. נכון, באמת ככה, ואין לי מושג מאיפה אביא לו את יתרת הסכום.
למה שיפצנו? אני שואל את עצמי ונזכר שבעצם לא היתה לנו אפשרות אחרת, אי אפשר היה לשרוד יותר בצפיפות האיומה הזו. אני אברך כולל ברוך ה', אני יודע שזכיתי ובדור שלנו זה לא פשוט. לקום בבוקר וללכת לעשות את הדבר הנפלא ביותר שכל יהודי מאחל לעצמו, ללמוד תורה. אשתי גננת ומרוויחה סכום זעום, וביחד אנחנו לא ממש מצליחים לכלכל את המשפחה הברוכה שה' נתן לנו. אבל ברוך ה', אנו שמחים ומאושרים, מגדלים את ילדינו לתורה ומצוות ואני עצמי עוסק בתורה הקדושה משוש חיי, בשמחה ובאושר.

אנחנו נוסעים לסבא של אשתי. הנוף חולף על פנינו, סוכות בנויות לתפארה, יהודים יקרים צועדים ברחוב עם ארבעת המינים בידם, ילדים קטנים מאושרים. זה לא פלא, "ושמחת בחגך", רק עלי השמחה מדלגת בקלילות.
הנסיעה השנתית הזו, בסוכות, היא חוויה מיוחדת עבורנו. הקטנים נהנים להסתכל בחלון ובדרך כלל גם אני נהנה. סבא של אשתי, הוא אדם מיוחד ותענוג לפגוש אותו, אבל הפעם אני מרגיש איך גוש גדול עומד בגרוני וחונק אותי כמו צבת.
"אבא", פונה אלי יוסי בן הכמעט שלוש עשרה, "אני לא הבנתי באיזה אולם תהיה הבר מצווה שלי, וגם מתי תקנה לי כבר חליפה?" הוא מסתכל עלי רגע ויורה עוד כדור הישר ללב המכוון שלי: "ומה עם ההזמנות, אבא?"
שאלות טובות יש לו לבחור, אני מגייס את כל הכוחות מתוכי, שולח אליו חיוך ואומר לו שלא ידאג ובעז"ה הכל יהיה בסדר ומיד אחרי החג... 'איך מיד אחרי החג?' צורח בתוכי קול היסטרי, אבל אני משתיק אותו, שיוסי לא ישמע את הלב הפועם שלי. חם

בנחת. אחרי כמה שעות, כשאנחנו קמים ללכת, מלווה אותנו סבא לדלת, ואז הוא מצביע על שני קרטונים. "תראה", אומר לי הסבא המבוגר, "יש כאן קרטונים עם ספרים, יכול להיות שהם יעניינו אותך, אולי תוכל למכור אותם".

אני תוהה ביני לבין עצמי מה יש כאן, ואם לא יהיה לי כבד מדי לסחוב, אבל שני הבנים שלי, בן הבר מצווה ואחיו הגדול יותר, מרימים בקלות את הארגזים. אנחנו נפרדים מסבא, מאחלים לו שנה טובה וחוזרים הביתה.

בבית אני פותח את הקרטון ואיזושהי התרגשות אוחזת בי. גם בלי להבין בידאיקה ובספרים ישנים, אני מבין שיש כאן אוצרות של ממש, ספרים יקרי ערך. אני רואה את הספר של השל"ה מדפוס ראשון, שני ספרי רמב"ם שהודפסו לפני חמש מאות שנה, וטור גם כן מלפני חמש מאות שנה, ועוד ספרים עתיקים... שני קרטונים מלאים בספרים עתיקים.

אני קורא לסוחר בספרים עתיקים ומראה לו את הקרטונים, הוא לא מסתיר את התפעלותו, ואומר לי שהוא מוכן לשלם אלף שקלים עבור כל אחד מהספרים. אחר כך אני פונה לסוחרים אחרים, הם רואים את הספרים, מתפעלים עמוקות. על הספר של השל"ה מדפוס ראשון הם משלמים לי שבע עשרה אלף דולר, וכל ספר של הרמב"ם מלפני חמש מאות שנה נמכר בשמונה עשרה אלף דולר, והטור מלפני חמש מאות שנה גם כן בסכום לא רע בכלל.

ומה יש לי עוד להוסיף? אולי לספר לכם שהבר מצווה נחגגה ברוב פאר והדר, והחובות לקבלן שולמו במלואם ונשארתי עם עודף ועם הבנה שהקב"ה לא צריך שאהיה סופר סת"ם, וכל בוקר כשאני צועד שוב לכולל אני מודה לו על כך שלא ויתרנו.

(קבלת שבת, מתוך הספר 'בך בטחנו')

מיד אחרי פסח, כשהרגשתי שהגיעו מים עד נפש ואי אפשר יותר, הצעתי לאשתי שאתחיל לכתוב קצת סת"ם. כמה פעמים ניסיתי ויש לי כתב יפה, ובעז"ה אני יכול להצליח. אני אהיה סופר סת"ם, אמרתי לה, מרגיש מדקרות של חרב בליבי, רוצה כל כך ללמוד, אבל אין לי ברירה, יש לי משפחה וילדים ומישהו חייב לפרנס אותם.

אשתי שומעת את הדברים ומנענעת בראש: "בשום אופן לא", היא אומרת לי, "התורה שלך חשובה לנו יותר מכל דבר אחר. תמשיך ללמוד תורה בעיון וה' יעזור". אני מסתובב, שאף אחד לא יראה את הדמעות שמסמאות את ראייתי. אני יכול להמשיך לשבת וללמוד תורה למרות המצב הלא פשוט הזה. ואשת החיל שלי, ה' תעזור לנו בשבילה.

אחר כך הבניה ועכשיו הבר מצווה, חצי שנה חלפה והיא לא היטיבה איתנו, פעם ראשונה שאני מבין שהמילים "החובות חנקו אותי" הם לא מליצה. החובות עוד רגע חונקים אותי, אני מרגיש את הטבעת שלהם הולכת ומתהדקת, ועם כל זאת, בוטח בהקב"ה נותן התורה, הזן ומכלכל את כולנו מביצי כינים ועד קרני ראמים. "אבא, הגענו", מעיר אותי אחד הילדים, "צריכים לרדת". אני נועל את כל התחושות הקשות, משליך אותן החוצה ומורח חיוך ענק על שפתי, יודע שעכשיו אני צריך להיות במיטבי, זה מגיע לסבא, מגיע לילדים ומגיע לי. אנחנו צועדים כולנו לבית של סבא של אשתי, יהודי מבוגר ויקר מאוד. בסוכות אנחנו מגיעים לבקר אותו ומשתדלים מאוד להנעים לו את הזמן. אני לא אבוא אליו עם פנים חמוצות כשרשימת דאגות משתרכת מאחורי.

סבא מקבל אותנו יפה כמו תמיד, שמח מאוד כשאנחנו מגיעים. הילדים מאושרים גם הם, אנחנו יושבים ומשוחחים

יהלומים מגדולי ישראל

פנה הרב ורנר להגרש"ז ואמר לו: "מחותן, בעת נישואי הצאצאים יורד צינור מיוחד של שפע, האם אתה מעוניין שזה יעבור דרכי, או דרכך, או חצי חצי כנהוג?"

האב שלימד את בנו החתן שיעור באמונה לכל החיים

כך שבדרך הטבע אין סיכוי שיעמוד בסיכום ויגייס כזה סכום עצום מבלי שחלילה ילקה בלבן.

אולם אבי פתח וסיפר לי, שכשפוסק הדור מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל עמד לסגור את השידוך של בנו הגאון רבי אברהם דב זצוק"ל עב"ג בתו של הגאון רבי אשר זאב ורנר זצ"ל רבה של טבריה, פנה הרב ורנר להגרש"ז ואמר לו: 'מחותן, בעת נישואי הצאצאים יורד צינור מיוחד של שפע, האם אתה מעוניין שזה יעבור דרכי, או דרכך, או חצי חצי כנהוג?'. הגרש"ז שהיה מופתע מהפניה הזאת, והיות והמצב הכספי בביתו היה

שמעתי מיהודי שביקש לשמור על עילום שמו, מעשה שיש בו כדי חיזוק עצום לכל מי שבחסדי שמים מארס ומחתן את ילדיו. אותו יהודי מספר, כי בהיותו בחור מבוגר, התעניין - רגע לפני שנסגר השידוך שלו - על סכומי הכסף שהתחייבו הוריו והורי כלתו המיועדת. אביו סיפר לו כי סוכם שאבי הכלה ייתן 15 אלף דולר, והוא ישלים את כל הסכום לדירה. מדובר בימים בהם שווי דירה בפריפריה עמד על כ-100 אלף דולר.

"בו במקום הבעתי את התנגדותי", הוא מספר, ומנמק זאת בכך שאביו היה יהודי שכל כולו תורה ומעולם לא עסק במסחר,

דחוק, הסכים לכך שהשפע יעבור דרך המחנות, ואכן הרב ורנר לקח על עצמו את כל ההוצאות.

"לימים שח מרן הגרש"ז: 'מחותני הרב ורנר עמד בכל ההתחייבויות עד תום, ועוד לפני חתונה הכל שולם! הכסף הגיע אליו בדרכים מיוחדות ובסיעתא דשמיא מופלאה'. ואילו אצלי, המשיך הגרש"ז, 'שלא היה לי את צינור השפע המיוחד - היה לי באותה חתונה קושי גדול מאוד וחריג לשלם לעצמי את ההוצאות השונות כמו מלבושי המחנות, אחים ואחיות בבית, נסיעה לחתונה... תמיד היה לי יותר קל ואילו הפעם ראיתי בחוש שאין לי את צינור השפע'. סיים הגרש"ז והפטיר: 'כל ימי אני מצטער שראיתי את האמונה הפשוטה והטהורה של מחותני ולא קפצתי

לעגלה יחד איתו".

או אז, אמר האב לבנו, כי לאחר שהתייעץ עם רבו, הרי שהוא מאמין באמונה שלימה שכל התחייבות שהוא מתחייב - הקב"ה יעזור לו וישלח לו מה וכמה שנצרך. "האם הנך מעכב בעדי את הצינור ואת האמונה הזאת?", תהה האבא, ובנו לא יכל לעמוד מנגד והשידוך נסגר.

"מן המותר לציין", מוסיף הבן: "כי כל ההתחייבויות שולמו עד תום ואף מעבר. בלי לחץ ומתחים, ממש ראו ישועות אחד אחרי השני שעל זה לבד אפשר לכתוב ספר. זה היה עבורי שיעור טוב באמונה ובטחון לכל החיים".

(הרב יעקב ריינץ, גיליון 'האמונה')

סגולות וישועות

"עשיתי כמו שהרב אמר" - סיפור לי האיש הנרגש - "ואשתי אמרה: 'כן! תלך לעבוד אפילו עד 9:00 בערב. ואני, כמובן, הלכתי ישר ללמוד... שבוע לפני ר"ה היא שאלה אותי: 'נו, מה עם המשכורת?' ואז לא הייתה לי ברירה וסיפרתי לה את הסיפור האמיתי..."

כשיש רצון אמיתי, הקב"ה כבר דואג לשאר

הנך בא מהעבודה אתה מזדרז ונעלם שוב, והולך לשיעור. רצוני שתעזור לי בבית!" ומה השבת לה? שאלתי.

"אני רוצה ללמוד", אמרתי לה. "אבל כבוד הרב, עדיין יש בבית קצת ויכוחים בנושא. מה עלי לעשות ואיך להתנהג?" שאל. הסתכלתי וחשבתי לעצמי: מה, באתי לכאן לעשות פשרות בשלום בית? אך האיש לא עזב, אולי הוא רצה עזרה ברונחניות. הרהרתי לרגע קצר ואמרתי לו: יקירי, כיוון שאני נחפז לדרכי, יש כאן עניין של טורח ציבור - אנשים ממתנינים לי במזכרת בתיה, לכן אומר לך עצה ראשונית. עזרה ראשונה ואחר כך נראה מה לעשות עוד.

היום - אמרתי לו - כשתחזור מהשיעור תגיד לגברת שפתחו באשדוד סניף של המפעל ורוצים שתעבוד שעות נוספות מחמש עד שבע וחצי. אם היא תגיד 'לא', אז באמת תישאר בבית לעזור לה, אל תלך לשיעור. אבל אם הגברת תגיד 'כן' אז תלך לשיעור... ועצה זו אינה שקר כי כתוב בפסוק 'יקרה היא מפנינים'. התורה היא גם יהלומים... ובעזרת השם בקרוב אבוא שוב ליבנה לשמוע איך הסתדר העניין.

והנה בעשרת ימי תשובה מתקיים ברחובות "בר בי רב חד יומא" ובדרך לרחובות נזכרתי שהבטחתי לאותו יהודי לבקר ביבנה. ביקשתי מהנהג שיקדיש רבע שעה לביקור ביבנה. ביושבי באוטו חשבתי לעצמי: מי יודע אם בכלל אפגוש אותו... אבל כיוון שרציתי לקיים את הבטחתי נסענו.

נכנסתי, מיד ראיתי את היהודי יושב לומד. כשהוא רק הרים

כולנו יודעים שתפילה, צדקה ותשובה מעבירין את רוע הגזירה, ברם כל אחד צריך זכויות ליום הדין. אחד מהדברים החשובים הוא להרבות בלימוד התורה, גם שישנם קשיים.

סיפר הגר"י גלינסקי זצ"ל: היה זה לפני כמה שנים. בראש חודש אלול נסעתי להגיד שיחה במזכרת בתיה שעל יד רחובות. באמצע הנסיעה אמרו לי המלווים: "הרב גלינסקי, לאחרונה הצלחנו להקים מסגרת של שיעור תורני ביבנה. כל ערב, משעה חמש עד שעה שמונה. אולי כדאי שתקפוץ לשם לדרוש כמה דקות?" ולפני שנתתי הסכמתי הם כבר סובבו את ההגה לדרך ליבנה...

טוב, לא הייתה לי ברירה. נכנסתי לבית הכנסת ביבנה ואכן מצאתי שיעור גמרא רב משתתפים. ישבו שם כשלושים יהודים יגעי כפיים, היגעים לפרנסתם במשך היום, ואכן בלימודם יש קידוש השם. להביט במחזה, איך שעם כל הטרדות באים ללמוד גמרא, משניות, מוסר והלכה.

אמרתי דרשה קצרה. אחרי הדרשה ניגש אלי יהודי: "כבוד הרב. יש לי משהו לדבר אתך בפרטיות. בא ניכנס רגע לעזרת נשים". תבינו שאני כבר הייתי באיחור רב למזכרת בתיה ועמדתי כאילו על קוצים. אבל האיש החזיק בי חזק והתחיל לדבר:

"העבודה שלי ביהלומים, אני בא מהמפעל עייף בשעה ארבע. מכניס משהו לפה והולך להשתתף כאן בשיעור המתקיים בשעה חמש. ממש בימים האחרונים הגברת מתלוננת ואומרת לי: קשה לי להסתדר עם הילדים הקטנים במשך שעות אחר הצהריים המוקדמות, קשה לי להסתדר אך אין לי ברירה. והנה לאחר שכבר

היה אצלנו רב אחד גלינסקי מבני ברק והוא אמר שהתורה היא כמו יהלומים, ואני ממשיך ללמוד ביהלומים...
"היא התרגשה מאוד והתחילה לבכות: 'אם הגמרא חשובה, אצלך עד כדי כך, תמשיך ללמוד'... היא בכתה וגם הזילה דמעה, כביכול דמעות בדמעות נגעו. ועד היום אני לא מפסיד שיעור ב"ה!"... (אור דניאל).

מכאן, שכשיש רצון אמיתי הקב"ה כבר ידאג לשאר.

(ברינה יקצורו)

את עיניו מהגמרא וראה אותי, קם ממקומו, פסע במהירות והתנשק איתי. הוא היה נרגש. אחר כך פסענו לצד והוא סיפר: "עשיתי כמו שהרב אמר. הגברת אמרה 'כן!' תלך לעבוד במפעל עד תשע בערב אפילו, שהרי החגים מגיעים וצריך נעליים, גרביים וחליפות חדשות". כמובן עשיתי כמו הרב הציע, הלכתי ישר לבית המדרש...

"שבוע לפני ראש השנה הגברת שאלה אותי: 'נו, מה עם המשכורת?' לא הייתה לי ברירה וסיפרתי לה את הסיפור האמיתי:

יהלומים מגדולי ישראל

דבריו של הרב פישר ז"ל שנאמרו ברוב התרגשות, היו נראים תמוהים מעט. כי אמנם הכל הכירו את המנוח כיהודי טוב וישר, אבל לא הבינו על מה חרד הרב כל כך לקראתו והכביר בשבחו...

היהודי שהגן בצדקותו על כל שכונת 'זכרון משה'

וכיצד הוא הגן בזכותו על כל השכונה?
אולם בהיותי אחר כך בימי השבעה במצות ניחום האבלים, שח לי בנו יבדל לחיים מפה לאוזן, שידוע הוא היטב למה התכוון הרב בהספדו. וכך סיפר:

לפרנסתו היה ר' יעקב שלמה ז"ל עובד בבית החולים. בהגיעו אל גיל הפנסיה נאמר לו במשרדי ההנהלה שעדיין צריכים הם מאוד לשירותיו הנאמנים במחלקה אחרת שבבית חולים, ובאם ימשיך במלאכתו עוד כמה שנים ספורות, יכול הוא להכפיל ולשלש את שכרו. שכן מלבד קרן הפנסיה שאף היא תגדל יותר, יקבל עוד 'משכורת' יפה ומרווחת, ובכך יוכל תוך מספר שנים לצבור הון רב. אך מאידך, באם יעזוב עתה, אין לו בתשלומי קרן הפנסיה כי אם סכום קטן יחסית.

ר' יעקב שלמה נטה לקבל את ההצעה, כוחו היה במונתו, ובלא שום קושי יכול היה להמשיך במלאכתו מספר שנים נוספות. אך כשקיבל את פרטי ההצעה עם כל הנתונים כולם, התברר שבאותה מחלקה שבה נצרכו לעבודתו, ייתכן שתתעורר שאלה של איסור 'ייחוד', אלא שהסבירו לו במשרד שבקלות ניתן להמציא לכך פתרון בהלכה, כדי שלא יהא בה שום ספק סרך של איסור.

כשמוע ר' יעקב שלמה שיש כאן שאלה הלכתית, אמר: בדבר הלכה אינני מחליט שום דבר בעצמי, והנני שואל בכל דבר את הרב הפוסק! אינני יכול לתת שום תשובה בדבר בטרם אשאל את רבי ומורי אם אכן הפתרון ההלכתי ישר וטוב!

ניגש אפוא ר' יעקב שלמה אל מורו ורבו המרא דאתרא, הציג את כל הנתונים המדוברים, והגה"צ הרב פישר זצוק"ל פסק את פסקו ואמר: "אכן את השאלה עצמה אודות איסור הייחוד ניתן לפתור בפתרון זה שמציעים לפניך, אבל דע לך שמידי 'הרהור

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: בשכונתנו 'זכרון משה' פה עיר הקודש ת"ו, התגורר איש יהודי יקר שנפטר בשיבה טובה, ה"ה הרה"ח רבי יעקב שלמה הרשלר זכרונו לברכה. באותה עת שהסתלק ר' יעקב לבית עולמו, היה המרא דאתרא רב השכונה, מרן הגה"צ רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל ראב"ד העדה החרדית בסוף ימיו, והיה מתהלך בכל מקום עם בקבוק החמצן צמוד עמו מחמת קשיי הנשימה, כנודע.

והנה כשהגיע אליו אותה שמועה מפטירת היהודי הנכבד שנמנה על המתפללים הקבועים בבית מדרשו הגדול 'זכרון משה', ומתלמידיו המובהקים, ביקש להשתתף בעצמו בהלוויה, ואף לומר בה דברי הספד. הגבאים הנאמנים שחששו מאוד לשלומו של הרב ניסו להניאו מכך, כאשר באותם ימים לא הניחו להוציאו כי אם למקרים דחופים ונחוצים. ובפרט פחדו מן הטירחא היתרה כשברצונו לומר שם דברי 'הספד', בעת שכל נאום היה קשה עליו ביותר - אך הוא באחת, חפץ הוא מאוד לצאת בעצמו למצות לוויית המת, וכרב השכונה מוטל עליו גם לישא בה את משא ההספד, כדי ללוות את תלמידו כראוי אל בית עולמו.

בהגיע העת יצא הרב במסירות נפש עם כלי חמצנו בידו, והלך לאיטו צעד אחר צעד יחד עם הפמליא המלווה אותו בחרדת קודש אל הלוויה. תיכף בהגיעו אל המיטה ניכרה בו התרגשות גדולה, הביאו לפניו את הסטנדער, והרב החל להספידו בקול בוכים בדברי התעוררות גדולה.

בתוך דברי קדשו אמר: הנפטר הדגול דנן היה מגן בזכותו על כל שכונתנו כולה! בהיותו גיבור הכובש את יצרו! והאריך בדברים ערבים כדרכו. ההספד שנאמר ברוב התרגשות והתעוררות היה נראה תמוה מעט, כי אמנם הכירוהו כולם כיהודי טוב וישר, אבל לא הבינו על מה ההתרגשות הגדולה שחרד הרב הצדיק לקראתו,

עבירה' יהיה קשה יותר להינצל!"

חזר אפוא ר' יעקב שלמה אל מנהל בית החולים, ואמר: מוותר אני בזאת על כל הממון הרב שהצעתם לי, כל זה איננו שווה לי בשביל חשש הרהור עבירה רחמנא ליצלן! - ועל אתר התפטר מעבודתו, קיבל את הסכום הזעיר שהצטבר בחשבוננו, ופרש לגמלאות על התורה ועל העבודה עד סוף ימיו!
כשראהו הגה"צ רבי ישראל יעקב ושמע על החלטתו הגורלית,

נתרגש מאוד לנוכח הוויתור הקשה, שכן המדובר היה בסכום עצום, שהיה יכול להשיא בו את נכדיו - ומאז היה מוקירו ומכבדו מאוד. לפיכך לא ויתר על ההשתתפות בעצמו בלווייה לחלוק לו כבוד אחרון, בהיותו מגן בצדקותו על כל השכונה כולה!
ולפי דרכנו למדנו, עד היכן מגיע ערך התגברות על יצר הרע, ועל חשיבות ההרחקה מהרהורי עבירה.

(טיב הקהילה)

על דא ועל הא

הגאון רבי לוי זצ"ל לא ידע מה לעשות. הוא הלך אפוא לכותל המערבי והתפלל שם, שהיות ואינו יודע אם הטיפול נצרך עבורו, אזי זה יהיה הסימן - אם ישיג את הכסף, יבין שאכן עליו להסכים לכך

הסימן מהשמים שהתקבל בו ביום

לו אלף דולר במזומן, ואמר לו שישלח לו אחרי החגים מחו"ל את שאר הכסף.

מספר בנו הגאון רבי אלחנן הכהן רבינוביץ שליט"א: כשסיפר לי אאמו"ר את כל זה, אמרתי לו שפרופסור גוטסמן אמר לי תיכף אחרי הצנתור, שלא יעז אף אחד לעשות הניתוח חוץ מפרופסור אפלבוים. אמר לי אאמו"ר, אם כן אני מוכרח לקחת את אפלבוים כרופא פרטי, לפי הלכה.

לאחר מכן שאלתי את הרה"ג ר' חיים אלעזר בלויא שליט"א מי גילה לו, ועל הניתוח של אאמו"ר, וסיפר לי, שביום א' של סליחות (יום ראשון, כ"ד אלול תשמ"ט), פגש את הרה"ג ר' שלמה אליעזר מרגלית ז"ל בתפילה בשטיבלאך במאה שערים, וגם אאמו"ר התפלל שם שחרית, ובעת ששוחחו עבר שם אאמו"ר על פניהם, ואז סיפר ר' שלמה אליעזר מרגלית ז"ל לרבי חיים אלעזר בלויא שליט"א, שהוא צריך לעבור ניתוח על הלב.

בסופו של דבר, עד למחרת יום הכפורים שלח הרב בלוי לאאמו"ר את כל הסכום, ואף הוסיף עוד 500 דולר עבור הבראה.

(ע"פ 'עובדות דרבי לוי', מאת בנו הגאון רבי אלחנן הכהן רבינוביץ שליט"א ראש כולל 'מעדני השלחן', פורסם בגיליון 'אספקלריא')

מעשה שהיה עם הגאון רבי לוי הכהן רבינוביץ זצ"ל בעל 'מעדני השלחן'. בשנת תשמ"ט היה נצרך לעבור טיפול רפואי מורכב, שרבים לוקחים עבורו רופא מומחה פרטי, אולם הגאון זצ"ל התעקש לקחת רק רופא תורן רגיל, ואמר: כתיב "השלך על ה' יהבך" - משאך, כפירוש רש"י שם. וזאת משום שלא היה לו כסף לזה, ולא רצה שההוצאה תיפול על בניו ובנותיו. אבל המשפחה לעומת זאת טענה שזה בגדר פיקוח נפש, וחייבים לקחת רופא מומחה פרטי.

רבי לוי זצ"ל לא ידע מה לעשות. ביום רביעי, כ"ז אלול תשמ"ט, הלך לכותל המערבי, והתפלל שם, שהיות שלא יודע אם צריך לעשות ניתוח, והאם צריך רופא פרטי או לא, שזה יהיה הסימן - אם ישיג הכסף לרופא פרטי, יבין שזה אות מהשמים שצריך לעבור את הניתוח.

ולפלא היה, שבאותו יום ממש, הגיע לבקרו ידידו רבות בשנים, הרה"ג ר' חיים אלעזר בלויא שליט"א, מראשי ישיבת שערי יושר בבורו פארק, ואמר לו, כי היות ששמע שצריך לעבור ניתוח, הוא רוצה לשלם על רופא פרטי עבורו, ושאל כמה זה עולה. ענה לו רבי לוי זצ"ל שהסכום הוא אלפיים חמש מאות דולר, ומיד נתן

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

כשחברו מפציר בו שיגלה לו סוד שנאמר לו - האם מותר לשנות מהאמת ולומר "איני יודע"?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

סוד שנאמר לו, מותר לו לומר 'איני יודע'. אמנם באופנים שבהם אי גילוי הסוד עלול לגרום לנזק גדול מאוד, חובה לספרו משום 'אל תעמוד אל דם רעך', ולדוגמה: כגון שאמר לו אדם בסוד שרוצה לגזול את ממונו של פלוני, או להזיקו היזק רוחני, או שבחור מקולקל רוצה להתקבל לישיבה מסוימת - דעת הגר"נ קרליץ שעליו לספר את הדבר כדי למנוע את הנזק [אך אם הבחור אינו מקולקל אלא רק שאינו חכם, אין זה נחשב נזק ואסור לו לספר]. וראה בביאורים ומוספים שהביאו בזה עוד נידונים מספרי הפוסקים.

בהלכות הנלמדות היום בחפץ חיים (כלל ח' מהלכות רכילות סעיפים ד-ה) כותב רבנו (סעיף ה): "וחייב אדם להסתיר הסוד אשר יגלה לו חברו דרך סתר, אף על פי שאין בגילוי הסוד ההוא ענין רכילות, כי יש בגילוי הסוד נזק לבעליו וסיבה להפר מחשבתו". וטעם נוסף לאיסור: "גם בזה הוא יוצא מדרך הצניעות והוא מעביר על דעת בעל הסוד".
בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים, כי דעת הגרי"ש אלישיב והגר"נ קרליץ שגילוי סוד אינו כלשון הרע שהותר לתועלת, אלא כיוון שהזהירו שלא לספר, אסור אפילו לתועלת. עוד הביאו בשם הגרש"ז אויערבאך, שאדם שנשאל מחברו בענין

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדרך היומי

אילו חלקים נוספים ונסתרים יש לשו"ת אחיעזר?

סוכה דף מט

גדול העושה צדקה

הכניסני לחדר פנימי והראה פנקסים רבים סדורים בסדר מופתי תוך שאמר 'הנה אחיעזר ח"ב'. היו אלו הפנקסים שבהם נרשמו פעולות הצדקה והחסד שנעשו על ידו!"
כשסיפר רבינו מעשה זה, מוסיף היה לקשר אליו את מאמר הגמרא (סוכה מט:): ואמר רבי אלעזר כל העושה צדקה ומשפט, כאילו מילא כל העולם כולו חסד, שנאמר "אוהב צדקה ומשפט חסד ה' מלאה הארץ" (תהילים לג ה). שמא תאמר כל הבא לקפוץ ולעשות צדקה וחסד, קופץ, ומספיקין וממציאין לו אנשים מהוגנים? ת"ל "מה יקר חסדך אלוקים" (תהילים לו ח), וכתב רש"י שצריך לתת לב ולטרוח ולרדוף אחריה, לפי שאינה מצויה תמיד לזכות בה למהוגנים. לא תמיד זוכים לקיים את מצות הצדקה האמיתית בנקל.

(מתוך 'מ"ם חיים')

- צריך לתת לב ולטרוח ולרדף אחריה (רש"י)
על להיטותו של הגר"ח קרייסווירטה זצ"ל לקיום מצוות החסד שמענו מיהודי נכבד שהיה נוכח בפגישתו של הגאון זצ"ל עם להבחל"ח הרב אלימלך פירר שליט"א, באותו מעמד סיפר הרב קרייסווירטה, כי בהיותו צעיר לימים הוא נכנס למעונו של גדול הדור הגאון רבי חיים עוזר גראדז'ינסקי זצ"ל, שניהל ברמה את רבנותו בעיר וילנא, ואף עסק בעשיית צדקה וחסד בקנה מידה נרחב ביותר, וביתו המה בכל שעות היום מאנשים שנכנסו ובאו בענייני צדקה וחסד שונים.
"על שולחנו של רבי חיים עוזר", סיפר, "היה מונח ספרו 'אחיעזר', שבו מקבץ של תשובות הלכתיות שהשיב הגאון לשואליו. ילדות נזרקה בי והעזתי פני ושאלתי 'היכן הם חלקיו הנוספים של הספר?' ר' חיים עוזר לא דחני מעל פניו, אלא

לשמוע ולחשוב מיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאט או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 8 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

האם מותר להשתמש בסוכת השכנים ללא ידיעתם?

ושימוש בסוכה של חבירו ללא ידיעתו - אם השימוש אינו עלול להפריע לבעל הסוכה כלל, ויש להניח שאילו נשאל, היה מסכים לכך, מותר לכתחילה, ומותר אף לברך על הישיבה בסוכה. ואף באופן שלא ברור אם בעל הסוכה היה מסכים לכך, אך הוא אינו בביתו, ושאלו את אשתו, והסכימה - ניתן להשתמש בסוכה, ולברך עליה.

[שו"ע תרלו, ג, משנ"ב ט ויט, וביה"ל ד"ה ואם, וד"ה העשויה; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 8]

נאמר בתורה: "חג הסוכות תעשה לך". ודרשו חכמינו ז"ל, לך - משלך, למעט סוכה גזולה, שאינו יוצא בה ידי חובתו. במה דברים אמורים? שגזול עצים ועשה מהם סוכה, או שגזול סוכה שאינה מחוברת לקרקע, אבל סוכה המחוברת לקרקע, נחשבת כקרקע, והקרקע במקומה עומדת, ואין בה גזילה; ולכן, יוצא הגזולן בסוכה זו ידי חובתו, אך אסור לו לברך עליה, כיון שבאה לידו בעבירה.

האם מותר לבנות סוכה ברחוב בחוץ לארץ?

הפוסקים, מותר להקים את הסוכה ברחוב, ואף לברך עליה, ובפרט במקומות שבהם יש אישור מהשלטונות להקמת הסוכות. ויש שהורו, כי במקום (בחול"ל) שבו השלטונות אוסרים בנייה כלשהי ללא אישור, מחשש לכיעור פני העיר - יש שהורה כי בעצם בניית הסוכה יש חשש לאיסור גזל.

[שו"ע תרלו, ג, משנ"ב י, וביה"ל ד"ה וכן; ביאורים ומוספים דרשו, 11-12]

בשולחן ערוך כתב, שאין להקים סוכה בקרקע השייכת לרבים שלא מדעתם, מחשש לאיסור גזל. ובדיעבד, יצא ידי חובה. ובהקשר זה, דנים האחרונים בנוגע להקמת סוכה ברחוב בחוץ לארץ, במקום שבו רוב התושבים גויים, ואינם מוחלים על השימוש ברשות הרבים כשטח לסוכה: יש שהחמירו בדבר, ולדעתם אף אסור לברך על הישיבה בסוכה. אולם, לדעת רוב

האם מותר להקים סוכה על גבי עמודים ו'רלסים' בחצר משותפת ללא בקשת אישור מהשכנים?

בחצר המשותפת ליהודים. והעמדת עמודים בחצר משותפת של בנין מגורים, כדי להציב עליהם סוכה על גבי 'רלסים' במקביל לאחת הקומות העליונות של הבנין - אם מעמידים אותם רק למשך ימי חג הסוכות, אין צורך לבקש את הסכמת השכנים לכך, אך אם העמודים נותרים במקומם במשך כל השנה, יש צורך בהסכמת השכנים.

[ביאורים ומוספים דרשו תרלו, 12]

בהמשך לאמור: בארץ ישראל, בה רוב התושבים הינם יהודים, ואף השלטון נתון בידי יהודים, המחויבים במצות סוכה - למרות שרוב התושבים, ורוב אנשי השלטון, אינם שומרי מצוות, מותר להקים סוכה ברחוב אף ללא אישור השלטונות או הרשויות המקומיות.

וכמו כן, בבנין של דיירים יהודים - אין צורך לבקש את הסכמת השכנים להקמת סוכה בחצר המשותפת, כיון שזוהי דרך השימוש

* לכתחילה מצוה להניח את הסכך על הסוכה לשם החג. ואם הסכך הונח לשם צל ולא לשם החג, אין מצוה לשוב ולהניח את כולו לשם החג, אלא צריך רק 'לחדש' דבר מה בסוכה. והיינו, להניח סכך בשטח של טפח על טפח לכל הפחות, או סכך בעובי כלשהו על פני כל אורך או רוחב הסוכה, או לחילופין - לחדש דופן שלישית, שהיא הכרחית להכשרת הסוכה.
* בשעת הצורך, מותר לבנות סוכה בחול המועד, ואף בצורת בנייה האסורה מדאורייתא בשבת וביום טוב, ואף אם הבנייה נעשית באופן של 'מעשה אומן'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה פשר הדפיקות על הבימה באמצע תקיעת שופר?

לתקיעה המסוימת - ראשונה או שנייה - ב'סדר' פלוני, תשר"ת, תש"ת או תר"ת. ולכן, במקרה שהיתה תקלה בתקיעות, וחוזרים לתקוע את ה'סדר' מחדש, ראוי שהתוקע או המקריא יסמנו לציבור באמצעות דפיקה על הבימה, וכדומה, כנהוג במקומות רבים; ולחילופין, שהשומעים יכוונו מלכתחילה לצאת 'על דעת התוקע'.

[שו"ע תקצ, ו, ומשנ"ב כג; ביאורים ומוספים דרשו, 16-17]

בתקיעת שופר, חובה לשמוע כל תקיעה מתחילתה ועד סופה, ואף אם היא ארוכה מהשיעור הנדרש לקיום המצוה; ולכן יש להיזהר שלא להתחיל באמירת ה'יהי רצון' הנדפס במחזורים לפני סיום קול התקיעה. וכן צריכים התוקע והמקריא להקפיד שלא להתחיל בתקיעה לפני סיום ההקראה, ושלא להתחיל בהקראה הבאה לפני סיום הקריאה.
וכמו כן, צריך שהשומע יכוון לתקיעה הוא שומע, דהיינו

הלוח היומי

י"ז באלול | הגאון רבי יעקב קאפיל רייך זצ"ל אב"ד בודפשט (תרפ"ט)

יארצייט:

ת"ב: רבי נתן ב"ר יצחק שפירא זצ"ל, מלובלין.
תל"ג: רבי חיים ב"ר ישראל בנבנישתי זצ"ל, אב"ד איזמיר, בעל כנסת הגדולה, חמרא חיי, שו"ת חמרא חיי ועוד.
תק"ס: רבי יוסף יוסקא ב"ר יצחק הלוי זצ"ל, מראוונא, תלמיד הבעש"ט, בעל יסוד יוסף וליקוטי יוסף.
תרנ"ט: רבי דוד דב טאוב זצ"ל, אב"ד דאברזינסק, בעל בנין דוד.
תרפ"ט: רבי יעקב קופל ב"ר יחזקאל רייך זצ"ל, אב"ד בודפשט.

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

עצה לשמירת הקבלה

לרשום בפנקס את הקבלה ולקרות את הקבלה בלי נדר עד יום הכיפורים הבא ולחפש בלי נדר לקיים ממנה איש איש לפי ערכו.
(כתבי הסבא מקלם - פנקס הקבלות ס"ק כד)

נשתדל לעקוב בכל יום לפני השינה, או בזמן אחר קבוע, האם אנו עומדים בקבלה שקיבלנו על עצמנו, ועדיף לסמן זאת בדף

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il